Talousvaliokunta

TaV@eduskunta.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lisälausunto hallituksen esityksestä laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamisesta (HE 7/2024 vp)

Talousvaliokunta on pyytänyt Sosiaali- ja terveysministeriötä arviota siitä, millainen alkoholin kulutuksen kasvu olisi, jos hallituksen esitystä muutettaisiin siten, että luvanvaraiseen vähittäismyyntiin sallittaisiin kaikki enintään 8,0 prosenttiset etyylisalkoholia sisältävät alkoholijuomat. Eduskunnalle toimitetussa hallituksen esityksessä alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevia säännöksiä muutettaisiin sallimalla luvanvaraiseen vähittäismyyntiin enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien lisäksi myös enintään 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät käymisteitse valmistetut alkoholijuomat.

Valmistustaparajoituksen vaikutus arvioon alkoholin kulutuksen kasvusta yhteiskunnassa

Eduskunnalle toimitetussa hallituksen esityksessä alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamiseksi on arvioitu, että esitetyt muutokset kasvattaisivat alkoholin tilastoitua kulutusta noin 0,5-1 prosentilla. Mikäli luvanvaraiseen vähittäismyyntiin sallittaisiin myös 5,6-8,0 prosenttiset tislattua alkoholia sisältävät juomat, tällä voisi olla vähäinen kulutusta kasvattava vaikutus. Vaikutuksen arvioidaan olevan kuitenkin siinä määrin vähäinen, että sillä ei olisi vaikutusta hallituksen esityksessä esitettyyn kokonaisarvioon tilastoidun kulutuksen kasvusta. Sosiaali- ja terveysministeriö arvioi, että kysyntä yli 5,5 prosenttisille juomasekoituksille olisi suhteellisen vähäistä ja kulutuksen kasvu vahvoissa juomasekoituksissa korvaisi pääosin kulutusta miedommissa juomasekoituksissa tai muissa juomaryhmissä. Varovaisesti voidaan kuitenkin arvioida, että valmistustaparajoituksen poistamisen myötä kulutuksen kasvu voisi olla lähempänä aiemmin arvioidun (0,5-1 prosentin) kulutuksen kasvun ylä- kuin alarajaa.

Alkoholin kulutuksen kasvua arvioitaessa on kuitenkin hyvä huomauttaa, että arvioon sisältyy tässäkin tilanteessa epävarmuutta. Erityisesti kuluttajien ostokäyttäytymistä on vaikea ennakoida ja vuoden 2018 uudistuksen yhteydessä olemme huomanneet, että juomasekoitukset kiinnostavat kuluttajia. Vuoden 2018 uudistuksen jälkeen alkoholijuomien kulutus kasvoi erityisesti juuri juomasekoituksissa. Vuoden 2018 uudistus oli tämän tuoteryhmän osalta kuitenkin laajempi kuin hallituksen esityksen mukainen uudistus myös ilman valmistustaparajoitusta. Arviossamme olemme myös olettaneet, että kuluttajien keskuudessa suosituimmat juomasekoitukset pysyisivät korkeintaan 5,5 prosenttisina, vaikka luvanvaraisessa vähittäismyynnissä sallittaisiinkin kaikki enintään 8,0 tilavuusprosenttisen alkoholijuomat.

Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8, Helsinki | PL 33, 00023 Valtioneuvosto
0295 16001 | stm.fi | @STM_Uutiset